

7-10 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN ŞİDDET ALGILARININ RESİMLER ARACILIĞI İLE SOSYAL GÜÇLER BAĞLAMINDA İNCELENMESİ*

*Yahya HİÇYILMAZ ***

*Mehmet Akif İNCİ ****

*Serdal SEVEN*****

ÖZET

Çocuk çizdiği resimlerle kendini ve dünyayı nasıl algıladığını bize anlatmaktadır. Bu bağlamda çocuk resimleri, çocukların zihin dünyasını anlamamızda son derece önemlidir. Bu araştırmada, 7-10 yaş grubu çocukların şiddet algılarının resimler aracılığı ile sosyal güçler bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır. Muş İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı il merkezinde ve merkeze bağlı köylerde farklı sosyo-ekonomik düzeyde olan dört farklı ilkokula devam eden 86 çocuk araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Çalışma grubunda yer alan öğrencilere A4 boyutunda olan resim kâğıtları verilmiştir. Bir ders saatinde öğrencilere resimler çizdirilmiş ve öğrencilerden resimleri hakkında açıklama yapmaları istenmiştir. Veriler analiz edilmeden önce öğrencilerin çizmiş olduğu resimlerin verilen yönergeye uygun olarak çizip çizmedikleri incelenerek ön elemeyden geçirilmiştir. Bu eleme sonucunda kalan çizimler erkek öğrenciler E1, E2, kız öğrenciler ise K1, K2 şeklinde formüle edilmiştir. Daha sonra elde edilen veriler, iki uzman tarafından ayrı ayrı analiz edilmiştir. Bu analiz sonucunda elde edilen veriler, tema olarak kabul edilen araştırma soruları altında sınıflandırılmıştır ve taslak kod listesi oluşturulmuştur. Kodlanan veriler uzmanlar tarafından tartışılarak uzlaşma yoluyla tema ve kod listesine son şekli verilmiştir. İlgili temalar altında toplanan kodların frekans ve yüzde değerleri alınarak değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda; şiddet temalı çocuk resimlerinde hâkim sosyal gücün medya olduğu, şiddetin algılandığı mekânların en çok ev ve sokak olduğu, şiddet aracı olarak en çok fiziksel gücün kullanıldığı, şiddete maruz kalan kişinin en çok tanımadığı diğer kişiler olduğu, şiddeti uygulayan kişinin ise en çok akran olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Çocuk ve resim, şiddet, algı, sosyal güç

* Bu çalışmanın bir kısmı 24. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi'nde sunulmuştur.

Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Okt. Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi, El-mek: yahya-04@windowslive.com

*** Arş. Gör. Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi ABD, El-mek: mehmetakifinci@gmail.com

**** Doç. Dr. Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO, El-mek: serdalseven@hotmail.com

EXAMINING THE PERCEPTION OF VIOLENCE OF THE CHILDREN BETWEEN 7-10 AGES THROUGH THE PAINTINGS IN THE CONTEXT OF SOCIAL FORCES

ABSTRACT

The child tells us how he/she perceives himself and the world by the pictures he/she draws. In this context, children's paintings are extremely important to understand their mind. In this study, it has been aimed to examine the perception of violence of the children between 7-10 ages through the paintings and in the context of social forces. The working group consists of 86 children who have different socio-economic levels and who attend 4 different elementary schools in the city centre or central villages affiliated to Mus Provincial Directorate of National Education. The students in the working group were given papers for drawing which were A4 size. In one lesson, the students were made to draw pictures and were asked to make statements about the pictures they had drawn. Before analyzing the data, the pictures were pre-selected by examining whether the students had drawn their pictures according to the given instructions or not. As a result of this pre-selection, the chosen pictures were formulated as E1, E2 for boys and K1, K2 for girls. The data obtained were then analyzed separately by two experts. The data obtained as a result of this analysis were classified under the research questions which are accepted as themes and the list of the draft code was created. Coded data were discussed by the experts and the theme and code list was finalized by consensus. The frequency and percentage values of the codes which were collected under the relevant themes were taken and evaluated. As a result of the study, it has been seen that the dominant social power in violence-themed children's paintings is media; the places where the violence is mostly perceived are the houses and the street; the physical force is mostly used as the violence means; the person who is exposed to violence is mostly exposed by the people he doesn't know; the person who perpetrate violence is mostly a peer.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

It can be said that many factors such as biological, socio-cultural, psychological and environmental factors are effective in the birth and shaping of violence. It can be seen in many studies that social forces such as media, family, relatives and school play an important role in the forming of violence in the life of the child. Painting which has a pure describing style has an important place in the child's defining himself and perceiving and describing the events and phenomena out of him. In the terms of seeing how the children perceive themselves and the outer world, child paintings may be an important reference.

In this study, it has been aimed to examine the perception of violence of the children between 7-10 ages through the paintings in the context of social forces. With this main aim, answers have been sought to the questions below;

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 15 Fall 2015

1. How does the dominant social force in violence-themed child paintings differ according to gender, age and the place where the child is educated?
2. Does the place where the child perceives the violence change according to gender, age and the place where the child is educated?
3. Does the violence tool in the child's paintings change according to gender, age and the place where the child is educated?
4. Does the person who is exposed to the violence in the child's paintings change according to gender, age and the place where the child is educated?
5. Does the person who perpetrates the violence in the child's paintings change according to gender, age and the place where the child is educated?

Method

Model: This is a qualitative study which examines the perception of violence of the children between 7-10 ages through the paintings in the context of social forces.

Study Group: The working group consists of 86 children who have different socio-economic levels and who attend 4 different elementary schools -2 in the village and 2 in the city centre-in the city centre or central villages affiliated to Mus Provincial Directorate of National Education.

Data Collection and Data Collection Tools: The students in the working group were given A4 size papers for painting a picture having a violence theme. During a lesson, the students were made to draw pictures and were asked to make statements about the pictures they had drawn.

Analysing Data: The paintings collected from the study group and the views taken about the paintings were analysed through using content analysis method. Content analysis is interpreting similar data by combining them according to certain concepts and organizing them in a way the reader can understand. Content analysis isn't a method used only in texts. It can also be used in for the examining of TV programmes and visuals like student paintings. (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz and Demirel, 2014; Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Before analysing the data, the pictures were pre-selected by examining whether the students had drawn their pictures according to the given instructions or not. As a result of this pre-selection, the chosen pictures were formulated as E1, E2 for boys and K1, K2 for girls. The data obtained were then analysed separately by two experts. The data obtained as a result of this analysis were classified under the research questions which are accepted as themes (*dominant social force, the place where the violence is perceived, violence tool, the person who is exposed to violence and the person who perpetrate violence*). A list of the draft code has been prepared by taking the research questions into consideration and by examining similar studies in the literature. Then by examining the pictures drawn by the children, new codes have been added. By taking new codes into consideration, some former codes have been altered and

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 15 Fall 2015

some have been deleted. In order to ensure the reliability of the work, some codes have been done by another expert. Among the coders, the consistency of the codes has been examined. The data encoded in different formats have been discussed and the theme and code list have been finalized through consensus. By taking the frequency and percentage values of the codes which were collected under the relevant themes, these codes were evaluated.

Results and Discussion

The findings for the five sub-objectives of the research are as follows:

It has been determined that **the dominant social force in violence-themed children's paintings** is media (%50). According to this finding it can be said that the media has an important role on children's perception of the world and social reality descriptions. When the literature is examined it has been seen that similar results have been obtained from many studies. It has been determined that the family (30.2%) and the peers (16.3%) are the dominant social forces after the media respectively. **When the dominant social force is examined according to the accommodation unit**, the children living in the villages (%24,4) have drawn more family-based pictures than the children living in the cities (5,8). According to this study, it can be said that family can affect the perceptions of the children who live in the villages significantly. On the other hand, it can be said that the media (34,9) affects the perceptions of the children living in the cities significantly. **The places where the violence has been mostly perceived in the children's paintings** are "Street" (%53,5) and "Home"(%31,4). With regard to gender, while %23,3 of the girls associate home with the violence %30,2 of the boys associate the street with the violence. This situation which is reflected in the children's paintings shows us that girls associate the home with the violence and the boys associate the street with the violence. The children have shown the physical force and weapons as **the violence tools in their paintings** mostly. When this situation is examined according to the accommodation unit, it can be said that while %32,6 of the children living in the cities associate the violence with physical force %16,3 of the children living in the villages associate the violence with the physical force. **Another finding is that** %47,7 of the children don't know the people who are faced with violence in their paintings. With regard to the gender, it can be seen that while %12,8 of the girls perceive the mother figure to be exposed to violence %1,2 of the boys perceive the mother figure to be exposed to violence.

Another result of the study is that the person who perpetrate the violence mostly is the peer (%22,1). When the literature is examined, it has been seen that there are many studies supporting these findings. When this finding is examined according to the gender; it has been determined that while %14 of the boys perceive the peer as the person who perpetrates the violence mostly 12,8 of the girls perceive the father as the person who perpetrates the violence mostly. When this situation is examined according to the accommodation unit, while the children who live in the cities perceive the enemies or malicious people (%18,6) as the ones who perpetrate the violence mostly in their paintings, the children

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 15 Fall 2015

who live in the villages perceive their fathers (%14) as the ones who perpetrate the violence mostly.

Keywords: The child and the drawing, violence, perception, social power

1. GİRİŞ

Tüm dünyada insanların psikolojik ve bedensel sağlıklarını tehdit eden önemli bir sorun olan şiddet için birçok tanım yapılmaktadır (Türküm, 2011). Türk Dil Kurumu şiddeti “bir hareketin, bir gücün derecesi, sertlik, duygu ve davranışta aşırılık, karşıt görüşte olanları uzlaştırma veya inandırma yerine kaba kuvvet kullanma” olarak tanımlamıştır (TDK). MEB şiddeti, kısaca sertlik, sert ve katı davranış, kaba kuvvet kullanma biçiminde tanımlarken (MEB, 2008), Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ise şiddeti; “bireyin kendisine, başkasına, belirli bir topluluk veya gruba yönelik yaralama, ölüm, fiziksel zarar, bazı gelişim bozuklukları veya yoksunluk ile sonuçlanabilen, tehdit ya da fiziksel zor kullanma” olarak tanımlamaktadır. Şiddet psikolojik, ahlaksal, siyasal, ekonomik ve hukuksal biçimde (Kocacık, 2001) sınıflandırılabilir. Uygulandığı kişiye göre şiddet ise kendine yönelik, kişilerarası ve kollektif şiddet (Özgür, Yörükoğlu ve Arabacı, 2011) olarak sınıflandırılmaktadır.

Şiddetin doğması ve şekillenmesinde biyolojik, sosyo-kültürel, psikolojik ve çevresel birçok faktörün etkili olduğu söylenebilir (Yalçın, 2012). Yapılan birçok çalışmada sosyal güçler olan medya, aile, akran ve okul (Seven, 2013) çocukta şiddet algısının oluşmasında önemli bir rol oynadığı görülmektedir.

Çocuğun kendini tanımlamasında ve kendisi dışındaki olgu ve olayları algılamasında ve ifade etmesinde, yalın bir anlatım tarzı olan resmin önemli bir yeri vardır (Aykaç, 2012; Yavuzer, 2005). Yavuzer’e (2005) göre çocuk resimlerinin başlıca önemi, çocuğun düşünce şeklini ve içeriğini yansımasıdır. Çocuklar bazen konuşarak anlatamadıklarını, çizdikleri resimler ile ifade edebilmektedirler. Bu açıdan bakıldığında, çocukların kendilerini ve dış dünyayı nasıl algıladıklarını görmemiz açısından çocuk resimleri önemli bir başvuru kaynağı olabilmektedir (Aldınç, 2012; Ersoy ve Türkkan, 2010).

Akbulut ve Saban (2012), ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin şiddet algılarını çizdikleri resimler aracılığıyla incelemek amacı ile yaptıkları çalışmanın sonucunda öğrencilerin şiddeti en çok uygulayan kişi olarak “baba”, şiddete en çok maruz kalan kişiler olarak da “erkek çocuk” ve “anne” figürlerini çizdikleri görülmüştür. Şeker ve Sine (2012) yaptıkları çalışmada, haberler denince belirginleşen imajı tespit etmek amacıyla çocuklardan haberin resmini yapmaları istemişlerdir. Çalışmalarının sonucunda, haber denince ilk etapta çocukların aklına televizyon geldiği ve bilişsel düzeyde haberlerden büyük ölçüde olumsuz etkilendiklerini gözlemişlerdir.

Bu araştırmalar göz önüne alındığında, çocuk resimlerinin onların kendilerini ve çevrelerinde gerçekleşen olguları nasıl algıladıklarını anlamada ne denli önemli olduğu daha iyi anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, 7-10 yaş grubu çocukların şiddet algılarının resimler aracılığı ile sosyal güçler bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır. Bu temel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır;

1. Şiddet temalı çocuk resimlerinde hâkim sosyal güç çocuğun cinsiyetine, yaşına ve eğitim gördüğü yerleşim birimine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
2. Çocuğun şiddeti algıladığı mekân çocuğun cinsiyetine, yaşına ve eğitim gördüğü yerleşim birimine göre değişmekte midir?

3. Çocuğun resimlerinde şiddet aracı çocuğun cinsiyetine, yaşına ve eğitim gördüğü yerleşim birimine göre değişmekte midir?
4. Çocuğun resimlerinde şiddete maruz kalan kişi çocuğun cinsiyetine, yaşına ve eğitim gördüğü yerleşim birimine göre değişmekte midir?
5. Çocuğun resimlerinde şiddetti uygulayan kişi çocuğun cinsiyetine, yaşına ve eğitim gördüğü yerleşim birimine göre değişmekte midir?

2. YÖNTEM

7-10 yaş grubu çocukların şiddet algılarının resimler aracılığı ile sosyal güçler bağlamında inceleyen nitel bir çalışmadır.

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmamanın çalışma grubu, 2013-2014 eğitim öğretim yılında Muş İl Merkezinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ilkokullara devam eden 7-10 yaş grubunda olan çocuklardan oluşmuştur.

Muş İl Merkezinde bulunan resmi ilkokullara devam eden 7-10 yaş grubundaki tüm çocuklara ulaşmanın zaman ve maliyet açısından mümkün olamayacağı düşünülerek çalışma grubu, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Muş ili kapsamında farklı sosyo-ekonomik yapıya sahip dört farklı ilkokulda “ikisi köy ikisi merkez okulda” toplam 86 öğrenciyle çalışma grubunu oluşturulmuştur. Araştırmamanın çalışma grubuyla ilgi öğrencilerin demografik bilgileri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin yaş, cinsiyet ve yerleşim birimine göre dağılımı

Yaş	f/%	Kız	Erkek	Köy	Merkez
7	f	12	18	12	18
	%	14	20,9	14,0	20,9
8	f	11	3	9	5
	%	12,8	3,5	10,5	5,8
9	f	15	14	12	17
	%	17,4	16,3	14,0	19,8
10	f	6	7	7	6
	%	7,0	8,1	8,1	7,0
Toplam	f	44	42	40	46
	%	51,2	48,8	46,5	53,5

Tablo 1’de çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin demografik bilgilerine yer verilmiştir. Buna göre, çocukların %51,2’si kız, %48,8’i erkektir. Çocukların %46,5’i köy okullarına devam ederken %53,5’i ise şehir merkezinde bulunan okullara devam etmektedir.

2.2. Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Araştırmada, öğrencilerin şiddet ile ilgili algılarını belirlemek için çalışma grubunda yer alan öğrencilerden şiddet temalı bir resim çizmeleri istenmiştir. Bunun için çalışma grubunda yer alan öğrencilere A4 boyutunda resim kâğıtları verilmiştir. Bir ders saatinde öğrencilere resimler

çizdirilmiş ve öğrencilerden resimleri hakkında görüşleri alınmıştır. Öğrenciler resim çizerken bir birlerinden etkilenmemeleri için uygun ortam sağlanmıştır. Ayrıca bir ders saati boyunca çocukların istedikleri çeşitte ve renkte boya kullanarak resim çizmelerine izin verilmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Bu araştırmada, çalışma gurubundan toplanan resimler ve resimler hakkında alınan görüşler içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizi, benzer verileri belli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirerek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir şekilde düzenleyerek yorumlamaktır. İçerik analizi sadece metinler üzerine kullanılan bir yöntem değildir. Aynı zamanda öğrenci resimleri gibi görsellerin ve TV programlarının incelenmesinde de kullanılabilir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014; Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Veriler analiz edilmeden önce öğrencilerin çizmiş olduğu resimlerin verilen yönergeye uygun olarak çizip çizmedikleri incelenerek ön elemeler geçirilmiştir. Bu eleme sonucunda kalan çizimler erkek öğrenciler E1, E2, kız öğrenciler ise K1, K2 şeklinde formüle edilmiştir. Daha sonra elde edilen veriler, iki uzman tarafından ayrı ayrı analiz edilmiştir. Bu analiz sonucunda elde edilen veriler, tema (*hâkim sosyal güç, şiddeti algıladığı mekân, şiddet aracı, şiddete maruz kalan kişi ve şiddetti uygulayan kişi*) olarak kabul edilen araştırma soruları altında sınıflandırılmıştır. Araştırma soruları göz önüne alınarak literatürdeki benzer çalışmalar incelenip taslak kod listesi oluşturulmuştur. Daha sonra çocukların çizdiği resimler incelenerek yeni kodlar eklenmiştir. Yeni kodlar göz önüne alınarak eski kodlardan bazıları değiştirilmiş bazıları da silinmiştir. Çalışmanın güvenilirliğini sağlamak için başka bir uzman tarafından da kodlamalar yapılmıştır. Kodlayıcılar arasında, verilen kodların tutarlılığına bakılmıştır. Farklı biçimlerde kodlanan veriler, tartışılarak uzlaşma yoluyla tema ve kod listesine son şekli verilmiştir. İlgili temalar altında toplanan kodların frekans ve yüzde değerleri alınarak değerlendirilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırmaya katılanlardan veri toplama araçları ile toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır.

Araştırmanın birinci alt problemi “Şiddet temalı çocuk resimlerinde hâkim sosyal güç çocuğun cinsiyetine, yaşına ve eğitim gördüğü yerleşim birimine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?” şeklindedir. Tablo 2’de bu alt problemi açıklayan frekans ve yüzde değerleri yer almaktadır.

Tablo 2. Şiddet Temalı Çocuk Resimlerinde Hâkim Sosyal Gücün Çocuğun Cinsiyetine, Yaşına ve Eğitim Gördüğü Yerleşim Birimine Göre Dağılımı

Sosyal Güç	Cinsiyet			Eğt. Gör. Yerleş. Bir.		Yaş				Toplam
	f/%	Kız	Erkek	Köy	Ş. Merkezi	7	8	9	10	
Aile	f	18	8	21	5	2	5	13	6	26
	%	20,9	9,3	24,4	5,8	2,3	5,8	15,1	7	30,2
Akran	f	5	9	6	8	9	1	4	0	14
	%	5,8	10,5	7,0	9,3	10,5	1,2	4,7	0	16,3
Okul	f	2	1	0	3	0	1	2	0	3
	%	2,3	1,2	0	3,5	0	1,2	2,3	0	3,5
Medya	f	19	24	13	30	19	7	10	7	43
	%	22,1	27,9	15,1	34,9	22,1	8,1	11,6	8,1	50
Toplam	f	44	42	40	46	30	14	29	13	86
	%	51,2	48,8	46,5	53,5	34,9	16,3	33,7	15,1	100

Tablo 2’de 86 çocuğun çizdiği resimler incelendiğinde, şiddet temalı çocuk resimlerinde hâkim sosyal gücün medya (%50) olduğu görülmektedir. Ayrıca sosyal güç olarak “Medya”dan sonra sırasıyla aile (%30,2) ve akranın (%16,3) hâkim sosyal güç olduğu görülmektedir. Okul ise sadece 3 resimde hâkim sosyal güç olduğu görülmektedir.

Elde edilen bulgular cinsiyet dağılımına göre incelendiğinde ise, algısal farklılık “Aile” hâkim sosyal güç olduğu resimlerde ortaya çıkmıştır. Kızların (%20,9) erkeklere (%9,3) oranla daha fazla sayıda “Aile” hâkim sosyal gücü konu edinen resimler çizdikleri görülmektedir. Hâkim sosyal gücün “Medya” olduğu şiddet temalı çocuk resimlerinde algısal farklılığın fazla bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 2 eğitim gördüğü yerleşim birimine göre incelendiğinde ise, hâkim sosyal güç olarak “Aile”nin olduğu resimlerde algısal farklılık ortaya çıkmıştır. Köyde (%24,4) bulunan çocukların şehir merkezinde (%5,8) bulunan çocuklara oranla daha fazla sayıda “Aile”yi hâkim sosyal güç olarak kabul eden resimler çizmişlerdir. Bunun yanında, yerleşim birimine göre algısal farklılık, “Aile”yi hâkim sosyal güç konu edinen resimlerin ardından sırasıyla “Medya”, “Okul” ve “Akran”ı hâkim sosyal güç konu edinen resimler izlemektedir.

Tablo 2 yaşa göre incelendiğinde, algısal farklılığın belirginleştiği “Aile”nin hâkim sosyal güç olduğu resimlerde 9 yaşındaki (%15,1) çocukların, 7 yaş (%2,3), 8 yaş (%5,8) ve 10 yaşındaki (%7) çocuklara oranla daha fazla sayıda “Aile”yi hâkim sosyal güç olarak konu edinen resimler çizdiği görülmektedir. Ayrıca algısal farklılık “Aile” hâkim sosyal gücü konu edinen resimlerin ardından sırasıyla “Medya”, “Akran” ve “Okul” hâkim sosyal gücü konu edinen resimler izlemektedir. “Medya”yı hâkim sosyal güç olarak konu edinen resimlerin daha çok 7 yaş (%22,1) çocuklarına ait olduğu görülmektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemi “Çocuğun şiddeti algıladığı mekân; çocuğun cinsiyetine, yaşına ve eğitim gördüğü yerleşim birimine göre değişmekte midir?” şeklindedir. Tablo 3’te bu alt problemi açıklayan frekans ve yüzde değerleri yer almaktadır.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 15 Fall 2015

Tablo 3. Çocuğun Şiddeti Algıladığı Mekân Çocuğun Cinsiyetine, Yaşına ve Eğitim Gördüğü Yerleşim Birimine Göre Dağılımı

Şiddetin Algıladığı Mekân	f/%	Cinsiyet		Eğt. Gör. Yerleş. Bir.		Yaş				Toplam
		Kız	Erkek	Köy	Ş. Merkezi	7	8	9	10	
Ev	f	20	7	19	8	4	2	12	9	27
	%	23,3	8,1	22,1	9,3	4,7	2,3	14,0	10,5	31,4
Okul	f	3	5	1	7	4	1	3	0	8
	%	3,5	5,8	1,2	8,1	4,7	1,2	3,5	0	9,3
Sokak	f	20	26	20	26	22	10	12	2	46
	%	23,3	30,2	23,3	30,2	25,6	11,6	14,0	2,3	53,5
Ülke	f	1	4	0	5	0	1	2	2	5
	%	1,2	4,7	0	5,8	0	1,2	2,3	2,3	5,8
Toplam	f	44	42	40	46	30	14	29	13	86
	%	51,2	48,8	46,5	53,5	34,9	16,3	33,7	15,1	100

Tablo 3'e göre, şiddet temalı çocuk resimlerinde şiddetin algılandığı mekânlar en çok "Sokak" (%53,5) ve "Ev" (%31,4) olmuştur. Cinsiyete göre bakıldığında, kızların %23,3'ü ev ortamını şiddetle ilişkilendirirken, erkeklerin %8,1'i ev ortamını şiddetle ilişkilendirdiği görülmektedir. Ayrıca sokağı erkeklerin %30,2'si şiddetle ilişkilendirirken, kızların %23,3'ü şiddetle ilişkilendirmektedir. Çocukların resimlere yansıttığı bu durum, kızların daha çok ev ortamını, erkeklerin ise sokağı şiddetle özdeşleştirdiğini bize göstermektedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi "Çocuğun resimlerinde şiddet aracı; çocuğun cinsiyetine, yaşına ve eğitim gördüğü yerleşim birimine göre değişmekte midir?" şeklindedir. Tablo 4'te bu alt problemi açıklayan frekans ve yüzde değerleri yer almaktadır.

Tablo 4. Çocuğun resimlerinde şiddet aracı çocuğun cinsiyetine, yaşına ve eğitim gördüğü yerleşim birimine göre dağılımı

Şiddet Aracı	f/%	Cinsiyet		Eğt. Gör. Yerleş. Bir.		Yaş				Toplam
		Kız	Erkek	Köy	Ş. Merkezi	7	8	9	10	
Silah	f	10	5	5	10	3	5	4	3	15
	%	11,6	5,8	5,8	11,6	3,5	5,8	4,7	3,5	17,4
Uçak	f	0	2	0	2	0	0	1	1	2
	%	0	2,3	0	2,3	0	0	1,2	1,2	2,3
Fiziksel Güç	f	18	24	14	28	16	7	15	4	42
	%	20,9	27,9	16,3	32,6	18,6	8,1	17,4	4,7	48,8
Tank	f	0	1	0	1	0	0	1	0	1
	%	0	1,2	0	1,2	0	0	1,2	0	1,2
Sözel	f	9	2	9	2	0	0	7	4	11
	%	10,5	2,3	10,5	2,3	0	0	8,1	4,7	12,8
Toplumsa/Sosyal	f	1	0	0	1	1	0	0	0	1
	%	1,2	0	0	1,2	1,2	0	0	0	1,2
Doğa Odaklı	f	6	8	12	2	10	2	1	1	14
	%	7,0	9,3	14,0	2,3	11,6	2,3	1,2	1,2	16,3
Toplam	f	44	42	40	46	30	14	29	13	86
	%	51,2	48,8	46,5	53,5	34,9	16,3	33,7	15,1	100

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 15 Fall 2015

Tablo 4'te görüldüğü üzere 86 çocuğun çizdiği resimler incelendiğinde, şiddet temalı çocuk resimlerinde şiddet aracı olarak en çok fiziksel güç (%48,8) ve silah (%17,4) algılandığı görülmüştür.

Tablo 4'e cinsiyete göre bakıldığında, erkeklerin %27,9'u şiddet aracı olarak fiziksel güç ile ilişkilendirirken, kızların %20,9'u şiddet aracı olarak fiziksel güç ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Ayrıca, şiddet temalı çocuk resimlerinde şiddet aracı olarak kızların %11,6'sı silah şiddetle ilişkilendirirken, erkeklerin %5,8'i şiddetle ilişkilendirmektedir. Tabloyu incelemeye devam edildiğinde kızların (%10,5) erkeklere (%2,3) göre daha fazla sözel şiddet aracı olarak ilişkilendiren resimler izlemektedir.

Tablo 4 eğitim gördüğü yerleşim birimine göre incelendiğinde, şehir merkezinde bulunan çocukların %32,6'sı şiddet aracı olarak fiziksel güç ilişkilendirirken, köyde bulunan çocukların %16,3'ü şiddet aracı olarak fiziksel güç ilişkilendirdiği görülmektedir. Ayrıca, şiddet temalı çocuk resimlerinde şiddet aracı olarak silahı şehir merkezinde bulunan çocukların %11,6'sı şiddetle ilişkilendirirken; köyde bulunan çocukların 5,8'i şiddetle ilişkilendirmektedir. Tabloyu incelemeye devam edildiğinde köy okullarında (%10,5) bulunan çocukların merkez okullarına (%2,3) göre daha fazla sözel şiddet aracı olarak çizdirilen resimler izlemektedir.

Tablo 4 yaşa göre incelendiğinde ise, 7 (%18,6) ve 9 (%17,4) yaşındaki çocukların resimlerinde şiddet aracı olarak fiziksel gücün daha ilişkilendirdiği görülmektedir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi "Çocuğun resimlerinde şiddete maruz kalan kişi çocuğun cinsiyetine, yaşına ve eğitim gördüğü yerleşim birimine göre değişmekte midir?" şeklindedir. Tablo 5'te bu alt problemi açıklayan frekans ve yüzde değerleri yer almaktadır.

Tablo 5. Çocuğun Resimlerinde Şiddete Maruz Kalan Kişi Çocuğun Cinsiyetine, Yaşına ve Eğitim Gördüğü Yerleşim Birimine Göre Dağılımı

Şiddete Maruz Kalan Kim	Cinsiyet			Eğt. Gör. Yerleş. Bir.		Yaş				Toplam
	f/%	Kız	Erkek	Köy	Ş. Merkezi	7	8	9	10	
Anne	f	11	1	8	4	1	2	6	3	12
	%	12,8	1,2	9,3	4	1,2	2,3	7	3,5	14
Kendisi	f	6	6	10	2	1	4	4	3	12
	%	7	7	11,6	2,3	1,2	4,7	4,7	3,5	14
Tanımadığı Diğer Kişiler	f	18	23	15	26	17	6	12	6	41
	%	20,9	26,7	17,4	30,2	19,8	7	14	7	47,7
Akran	f	5	8	2	11	8	2	3	0	13
	%	5,8	9,3	2,3	12,8	9,3	2,3	3,5	0	15,1
Kardeş	f	4	4	5	3	3	0	4	1	8
	%	4,7	4,7	5,8	3,5	3,5	0	4,7	1,2	9,3
Toplam	f	44	42	40	46	30	14	29	13	86
	%	51,2	48,8	46,5	53,5	34,9	16,3	33,7	15,1	100,

Tablo 5'te görüldüğü üzere 86 çocuğun çizdiği resimler incelendiğinde, şiddet temalı çocuk resimlerinde şiddete maruz kalan kişinin en çok tanımadığı diğer kişiler (%47,7) olduğu görülmüştür.

Tablo 5'e cinsiyete göre bakıldığında, erkeklerin %26,7'si şiddete maruz kalan kişiler çoğunlukla tanımadığı diğer kişiler olarak algıladıkları, kızların ise %20,9'u tanımadığı diğer kişiler olarak algıladıkları görülmektedir. Tablo incelenmeye devam edildiğinde, kızların 12,8'i anne figürü

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 15 Fall 2015

şiddete maruz kalan olarak algılarken, erkeklerin %1,2'si anne figürü şiddete maruz kalan kişi olarak algıladıkları görülmektedir.

Tablo 5 eğitim gördüğü yerleşim birimine göre incelendiğinde, şehir merkezinde bulunan çocukların %30,2'si şiddete maruz kalan tanımadığı diğer kişiler olarak algılarken köyde bulunan çocukların %17,4'ü şiddete maruz kalan tanımadığı diğer kişiler olarak algıladıkları görülmüştür. Tablo incelenmeye devam edildiğinde, köyde bulunan çocukların %11,6'ı şiddete maruz kalan kendisi olduğunu çizdiği resimlerle ifade ederken şehir merkezinde bulunan çocukların %2,3'ü çizdikleri resimlerde şiddete maruz kalanın kendisi olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca şehir merkezinde bulunan çocukların %12,8'i şiddete maruz kalan akran olarak algılarken, köyde bulunan çocukların %2,3'ü şiddete maruz kalan akran olarak algıladıkları görülmüştür. Anne figürü yerleşim birimine göre incelendiğinde, köyde bulunan çocukların % 9,3'ü çizdikleri resimlerde şiddete maruz kalanı anne olarak algılarken, şehir merkezinde bulunan çocukların %4'ü şiddete maruz kalanı anne figürü algıladıkları görülmüştür.

Tablo 5 yaşa göre incelendiğinde, algısal farklılığın belirginleştiği şiddete maruz kalan kişi olarak algıladıkları resimlerde 7 yaş (%17) çocukların; 9 yaş (%12), 8 yaş (%6) ve 10 yaşındaki (%6) çocuklara oranla daha fazla sayıda şiddete maruz kalanı tanımadığı diğer kişiler olarak algıladıkları görülmüştür. Ayrıca çocukların resimlerinde şiddete maruz kalan kişi sırasıyla en çok “anne”, “kardeş” ve “kendisi” olduğu görülmüştür.

Araştırmanın beşinci alt problemi “Çocuğun resimlerinde şiddeti uygulayan kişi; çocuğun cinsiyetine, yaşına ve eğitim gördüğü yerleşim birimine göre değişmekte midir?” şeklindedir. Tablo 6'da bu alt problemi açıklayan frekans ve yüzde değerleri yer almaktadır.

Tablo 6. Çocuğun Resimlerinde Şiddeti Uygulayan Kişi Çocuğun Cinsiyetine, Yaşına ve Eğitim Gördüğü Yerleşim Birimine Göre Dağılımı

Şiddeti Uygulayan Kim	f/%	Cinsiyet		Eğt. Gör. Yerleş. Bir.		Yaş				Toplam
		Kız	Erkek	Köy	Ş. Merkezi	7	8	9	10	
Anne	f	6	3	6	3	0	2	4	3	9
	%	7,0	3,5	7,0	3,5	0	2,3	4,7	3,5	10,5
Baba	f	11	5	12	4	1	2	9	4	16
	%	12,8	5,8	14	4,7	1,2	2,3	10,5	4,7	18,6
Öğretmen	f	2	0	1	1	0	1	1	0	2
	%	2,3	0	1,2	1,2	0	1,2	1,2	0	2,3
Düşman ya da Kötü Niyetli Kişiler	f	6	10	0	16	2	2	7	5	16
	%	7	11,6	0	18,6	2,3	2,3	8,1	5,8	18,6
Medya	f	7	8	8	7	10	3	1	1	15
	%	8,1	9,3	9,3	8,1	11,6	3,5	1,2	1,2	17,4
Akran	f	7	12	6	13	11	3	5	0	19
	%	8,1	14	7	15,1	12,8	3,5	5,8	0	22,1
Kardeş	f	1	0	1	0	0	0	1	0	1
	%	1,2	0	1,2	0	0	0	1,2	0	1,2
Doğa	f	4	4	6	2	6	1	1	0	8
	%	4,7	4,7	7	2,3	7	1,2	1,2	0	9,3
Toplam	f	44	42	40	46	30	14	29	13	86
	%	51,2	48,8	46,5	53,5	34,9	16,3	33,7	15,1	100

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 15 Fall 2015

Tablo 6 genel olarak incelendiğinde, şiddet temalı çocuk resimlerinde şiddeti uygulayanın en çok akran (%22,1) olduğu görülmüştür.

Tablo 6 şiddet temalı çocuk resimlerinde cinsiyete göre bakıldığında, erkeklerin %14’ü şiddeti uygulayanın en çok akran algısı olduğu görünürken, kızların ise %12,1’i şiddeti uygulayanın en çok baba algısı olduğu görülmüştür.

Tablo 6 eğitim gördüğü yerleşim birimine göre incelendiğinde, şehir merkezinde bulunan çocukların en çok %18,6’sı düşman ya da kötü niyetli kişileri şiddeti uygulayan olarak algıladıkları görülürken, köyde bulunan çocukların %14’ü baba figürüne şiddeti uygulayan olarak algıladıkları görülmüştür.

Tablo 6 yaşa göre incelendiğinde, şiddet temalı çocuk resimlerinde şiddeti uygulayan kişi olarak baba algısı 7 yaş (%1,2) ile 9 yaş (%10,5) arasında farklılık gösterdiği; medya algısı 7 yaş (%11,6), 9 (%1,2) ve 10 yaş (%1,2) arasında farklılık gösterdiği; akran algısı 7 yaş (%12,8) ile 10 yaş (%0) arasında farklılık gösterdiği; doğa algısı 7 yaş (%7) ile 10 yaş (%0) arasında farklılık gösterdiği görülmektedir.

4. TARTIŞMA

Sosyal güç bireyi sosyal yönden şekillendirmede aile, akran, okul ve medya etkili araçlar olarak tanımlanabilir (Seven, 2013). Bu sosyal güçlerin çocuğun şiddet algısının oluşmasında önemli bir rol oynadığını söylenebilir. Bu doğrultuda araştırmanın birinci alt probleminin bulguları incelendiğinde, 86 çocuğun çizdiği şiddet temalı çocuk resimlerinde hâkim sosyal gücün medya (%50) olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu ile medyanın çocukların dünya algıları ve sosyal gerçeklik tanımları üzerinde önemli rolü olduğu söylenebilir. Özer, (2005) tarafından yapılan araştırmanın sonuçları bu bulguyla örtüşmektedir. Hiçyılmaz ve Dilmaç (2014) ile Şeker ve Sine (2012)’nin yapmış olduğu araştırmalarda medyanın çocuk algılarını önemli bir biçimde etkilediği sonucu elde etmeleri yukardaki bulguları destekler niteliktedir. Ayrıca Özgür, Yörükoğlu ve Arabacı (2011)’nin yapmış oldukları araştırmada, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (%72,8) şiddeti yazılı-görsel basından öğrendiklerini ifade etmişlerdir. MEB’in 2008 yılında yapmış olduğu araştırmada ise öğrencilerin şiddetin kaynağı olarak öncelikle; TV’de film kahramanları gibi güçlü olma isteğinin olduğu ifade edilmiştir. Akbulut ve Saban (2012) yaptıkları çalışmada, medyanın çocuk algısını olumsuz bir biçimde etkilediğini aynı zamanda çocukların medyanın olumsuz etkilerinin farkında olduğunu dile getirmişlerdir. Sosyal güç olarak “Medya”dan sonra sırasıyla “Aile” (%30,2) ve “Akranın” (%16,3) hâkim sosyal güç olduğu belirlenmiştir.

Hâkim sosyal güç cinsiyet dağılımına göre incelendiğinde ise, çocukların çizdiği resimlerde algısal farklılık “Aile”nin hâkim sosyal güç olduğunu ortaya koymuştur. Kız çocukları (%20,9) erkeklere (%9,3) oranla daha fazla sayıda “Aile” hâkim sosyal gücü konu edinen resimler çizmişlerdir. Hâkim sosyal gücün medya olduğu şiddet temalı çocuk resimlerinde algısal farklılığın fazla olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre “Aile”nin kız çocukların algılarını önemli ölçüde etkilediği söylenebilir.

Hâkim sosyal güç yerleşim birimine göre incelendiğinde ise, köyde (%24,4) bulunan çocuklar şehir merkezinde (%5,8) bulunan çocuklara oranla daha fazla sayıda “Aile”yi hâkim sosyal güç olarak konu edinen resimler çizmişlerdir. Elde edilen bu bulgu “Aile”nin köyde bulunan çocukların algılarını önemli ölçüde etkilediğini ortaya koymaktadır. Şehir merkezinde bulunan çocukların algılarını ise en çok “Medya”nın (%34,9) etkilediği tespit edilmiştir.

Hâkim sosyal güç yaşa göre incelendiğinde ise, algısal farklılığın belirginleştiği “Aile”nin hâkim sosyal güç olduğu resimlerde 9 yaş (%15,1) çocukların, 7 yaş (%2,3), 8 yaş (%5,8) ve 10 yaş

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 15 Fall 2015

(%7) çocuklarına oranla daha fazla sayıda “Aile”yi hâkim sosyal güç olarak konu edinen resimler çizdikleri sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmanın ikinci alt problemin bulguları incelendiğinde, şiddet temalı çocuk resimlerinde şiddetin algılandığı mekânlar en çok “Sokak” (%53,5) ve “Ev” (%31,4) olmuştur. MEB (2008) yapmış olduğu araştırmada sokak ve çevreyi şiddetin en çok yer aldığı ortamlar olarak ifade edilmesi araştırmacının yapmış olduğu çalışmayla örtüşmektedir. Akbulut ve Saban (2012)’nin yapmış oldukları araştırmada çocukların en fazla “Aile”yi hemen ardından da “Çevre”yi şiddetin en çok olduğu mekânlar olarak algıladıkları görülmüştür. Bu durum elde edilen bulgularla örtüşmektedir. Benzer bir sonuç da Yurtal ve Artut (2008) tarafından yapılmış olan çalışmada dile getirilmiştir.

Ayrıca Özgür, Yörükoğlu ve Arabacı (2011); Bulut (2008); Özcebe, Çetik ve Üner (2006) ve Kepenkçi ve Çinkır (2003) yapmış oldukları araştırmalarda şiddetin en çok algılandığı mekân olarak “Okul” ortamını dile getirmişlerdir. Bu durum araştırmacı tarafından elde edilen bulgularla çelişmektedir.

Şiddet temalı çocuk resimlerinde şiddetin algılandığı mekânlar cinsiyete göre bakıldığında, kızların %23,3’ü ev ortamını şiddetle ilişkilendirirken, erkeklerin yalnızca %8,1’i ev ortamını şiddetle ilişkilendirdiği görülmektedir. Ayrıca sokağı erkeklerin %30,2’si şiddetle ilişkilendirirken kızların %23,3’ü şiddetle ilişkilendirmektedir. Çocukların resimlerde yansıttığı bu durum, kızların daha çok ev ortamını, erkeklerin ise daha çok sokağı şiddetle özdeşleştirdiğini bize göstermektedir. Bu bulgu araştırmanın yapıldığı toplumun ataerkil bir aile yapısına sahip olduğunun bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Araştırmanın üçüncü alt probleminin bulguları incelendiğinde, 86 çocuğun çizdiği şiddet temalı çocuk resimlerinde şiddet aracı olarak en çok fiziksel gücün (%48,8) ve silahın (%17,4) algılandığı görülmüştür. Erkeklerin %27,9’u ve kızların %20,9’u çizdikleri resimlerde şiddet aracı olarak fiziksel gücü algıladıkları görülmüştür. Ayrıca kızların %11,6’sı ve erkeklerin %5,8’i çizdikleri resimlerde şiddet aracı olarak silahı algıladıkları tespit edilmiştir.

Akbulut ve Saban (2012); Özgür, Yörükoğlu ve Arabacı, (2011); Deveci, Karadağ ve Yılmaz (2008); Yurtal ve Artut, (2008) yapmış oldukları araştırmada öğrenciler şiddet türlerini içinde en fazla algıladıkları şiddet türünün fiziksel şiddet olduğu dile getirmişlerdir. Bu durum elde edilen bulguları destekler niteliktedir.

MEB (2008) yapmış olduğu araştırmada ise, öğrencilerin yarısından fazlası gördükleri şiddetin sözel şiddet olduğunu ifade etmeleri araştırmacının yapmış olduğu çalışmayla çelişmektedir. Araştırmacının yapmış olduğu araştırmada kızların %10,5’i ve erkeklerin %2,3’ü şiddet aracı olarak sözel şiddeti algıladıkları görülmüştür.

Araştırmanın üçüncü alt problem bulguları eğitim gördüğü yerleşim birimine göre incelendiğinde, şehir merkezinde bulunan çocukların %32,6’sı şiddet aracı olarak fiziksel güçle ilişkilendirirken köyde bulunan çocukların %16,3’ü şiddet aracı olarak fiziksel güçle ilişkilendirdiği görülmektedir. Ayrıca, şiddet temalı çocuk resimlerinde şehir merkezinde bulunan çocukların %11,6’sı silahı şiddetle ilişkilendirirken, köyde bulunan çocukların 5,8’i silahı şiddetle ilişkilendirmektedir. Bu bulgu şehir merkezinde bulunan çocukların algılarının yazılı ve görsel basında şiddetle ilgili yayınlara sık sık yer verilmesinden etkilendiği söylenebilir. Araştırmanın üçüncü alt problem bulguları yaşa göre incelendiğinde, 7 (%18,6) ve 9 (%17,4) yaşındaki çocukların resimlerinde şiddet aracı olarak daha çok fiziksel gücün ön plana çıktığı tespit edilmiştir.

Araştırmanın dördüncü alt problem bulguları incelendiğinde, 86 çocuğun çizdiği şiddet temalı çocuk resimlerinde şiddete maruz kalanların en çok tanımadığı diğer kişiler (%47,7) olduğu görülmüştür. Şehir merkezinde bulunan çocukların %30,2’si şiddete maruz kalanların tanımadığı

diğer kişiler olarak algılarken, köyde bulunan çocukların %17,4'ü şiddete maruz kalanların tanımadığı diğer kişiler olarak algıladıkları görülmüştür. Elde edilen bu bulgu şunu ortaya koymaktadır, basında şiddet haberlerine sık sık yer verilmesi sosyal saldırganlığı etkilemekte ve şiddet içeren bir toplum imajı yaratmaktadır (Güleç, Topaloğlu, Ünsal ve Altıntaş, 2012). Bu açıdan çocukların medyanın etkisinde kalarak şiddete maruz kalan olarak algıladıkları tanımadığı diğer kişiler algılarını önemli ölçüde etkilediklerini söyleyebiliriz. Ayrıca kızların %12,8'i anne figürünü şiddete maruz kalan olarak algılarken erkeklerin %1,2'si anne figürünü şiddete maruz kalan kişi olarak algıladığı görülmektedir. Akbulut ve Saban'ın (2012) yapmış olduğu çalışma bu bulguyu destekler niteliktedir. MEB'in (2008) yapmış olduğu araştırmada, ailede şiddetin en çok kardeşler arasında olduğu dile getirilmiştir.

Araştırmanın beşinci alt problem bulguları genel olarak incelendiğinde, şiddet temalı çocuk resimlerinde şiddeti uygulayanın en çok akran (%22,1) olduğu görülmüştür. MEB'in (2008) yapmış olduğu araştırmada, öğrencilerin daha çok arkadaş çevresinden şiddet gördükleri belirtilmiştir. Özgür, Yörükoğlu ve Arabacı (2011); Özcebe, Çetik ve Üner (2006) araştırmalarında öğrencilerin şiddeti en fazla arkadaşlarına uyguladıkları saptamışlardır. Bu araştırmaların sonuçları elde edilen bulguları desteklemektedir. Ayrıca Akbulut ve Saban (2012) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, şiddeti en çok uygulayan kişinin baba olduğu saptanmıştır. Bu saptama elde edilen bulguyla çelişmektedir.

Araştırmanın beşinci alt problem bulguları bazı değişkenlere göre incelendiğinde, erkeklerin %14'ü çizdikleri resimlerde şiddeti uygulayanın en çok akran olduğu görünürken, kızların çizdikleri resimlerin ise %12,8'i şiddeti uygulayanın en çok baba olduğu saptanmıştır. Şehir merkezinde bulunan çocukların çizdikleri resimlerde en çok düşman ya da kötü niyetli kişilerin (%18,6) şiddeti uygulayan olarak algıladıkları görülürken, köyde bulunan çocukların en çok baba figürünü (%14) şiddeti uygulayan olarak algıladıkları saptanmıştır. Bu bulguyla şehir merkezinde bulunan çocukların medyanın etkisinde kalarak hayali düşmanlar ürettiklerini ve bunun etkisinde kaldıkları söylenebilir. Çocuklar yeterli yaşam tecrübeleri olmadığından basın yayında gösterilenleri toplumun gerçek yaşam biçimi olarak algılayabilmektedir. Bu durum çocuğun temel sosyal gerçekliği haline gelebilmektedir (Güleç, Topaloğlu, Ünsal ve Altıntaş, 2012).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

7-10 yaş grubu çocukların şiddet algılarının resimler aracılığı ile sosyal güçler bağlamında incelendiği bu çalışma sonucunda; şiddet temalı çocuk resimlerinde hâkim sosyal gücün medya olduğu ve şiddetin algılandığı mekânların en çok ev ve sokak olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, şiddet aracı olarak en çok fiziksel gücün kullanıldığı ve şiddete maruz kalan kişinin en çok çocuğun tanımadığı diğer kişiler olduğu görülmüştür. Çalışmanın bir diğer sonucu da şiddeti uygulayan kişinin en çok akran olduğu bulunmuştur.

Çalışmanın sonuçları göz önüne alındığında, çocukların doğru davranışlar geliştirmesinde ailelere ve öğretmenlere önemli görevler düştüğünü söyleyebiliriz. Çocukların hayatında doğru rol modellerin olması onları olumsuz/istenmeyen çevresel etkilere karşı daha korunaklı kılacaktır. Doğru rol model olmanın yanında, medyanın olumsuz etkilerini azaltmak için medya araçlarının kontrollü kullanımı sağlanmalıdır. Son olarak, ebeveynlerin arkadaş seçiminde çocuklarına rehberlik etmesi onların zararlı alışkanlıklar edinmesini, akademik ve sosyal becerilerinin zarar görmesini önleyebilir.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 15 Fall 2015

KAYNAKÇA

- Akbulut, M. G. ve Saban, A. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin Şiddetle İlgili Algılarının Çizdikleri Resimler Aracılığıyla İncelenmesi. *Turkish Journal of Education*, 1(1), 21-37.
- Aldinç, B. (6 Mayıs 2012). *Çocuğunuzun Çizdiği Resim Ne Anlatıyor?* Sabah Gazetesi, s. 7.
- Aykaç, N. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin Resimlerinde Öğretmen ve Öğrenme Süreci Algısı. *Eğitim ve Bilim*, 37(164), 228-315.
- Bulut, S. (2008). Okullarda Görülen Öğrenciden Öğrenciye Yönelik Şiddet Olaylarının Bazı Değişkenler Açısından Arşiv Araştırması Yöntemiyle İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, 23-38
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. Ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (8. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Deveci, H., Karadağ, R. Ve Yılmaz, F. (2008). İlköğretim Öğrencilerin Şiddet Algıları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(24), 351-368
- Ersoy, A. F., Ve Türkkan, B. (2010). İlköğretim Öğrencilerinin Çizdikleri Karikatürlere Yansıtıkları Sosyal Ve Çevresel Sorunların İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 35(156), 96-109
- Güleç, H., Topaloğlu, M., Ünsal, D., Ve Altıntaş, M. (2012). Bir Kısır Döngü Olarak Şiddet. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(1), 112-137.
- Hiçyılmaz, Y. Ve Dilmaç, O. (4-7 Kasım 2014). *5-11 yaş gurubundaki öğrencilerin haberle ilgili algılarının çizdikleri resimler aracılığıyla incelenmesi*. "Sanatı yönetmek" Uluslararası Sanat Sempozyumunda sunulmuş bildiri, İstanbul.
- Kepenekçi, K. Y. Ve Çınkır, S. (2003). Öğrenciler Arası Zorbalık. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 34, 236-253.
- Kocacık, F. (2001). Şiddet Olgusu Üzerine. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Dergisi*, 2, 1.
- MEB (2008). *Öğrencilerin Şiddet Algısı*. Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı, Ankara.
- Özcebe, H., Çetik, H., Ve Üner, S. (2006). Adolesanlarda Şiddet Davranışları (Üç Lise, Ankara-2004). 1. Şiddet ve Okul: *Okul ve Çevresinde Çocuğa Yönelik Şiddet ve Alınabilecek Önlemler Tedbirler Sempozyumu*. İstanbul, 28-31.
- Özer, Ö. (2005). Yetiştirme Kuramı: Televizyonla Yaşamının İdeolojik Kültürel Sonuçlarına Yönelik Yapılan Araştırma. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1): 75-108.
- Özgür, G., Yörükoğlu, G., Ve Arabacı, B. (2011). Lise Öğrencilerinin Şiddet Algıları, Şiddet Eğilim Düzeyleri Ve Etkileyen Faktörler. *Journal of Psychiatric Nursing*, 2(2), 53-60.
- Seven, S. (2013). *Çocuk Ruh Sağlığı*. Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Şeker, T. ve Sine, R. (2012). Çocuk Zihnindeki Haber Resmi. *Global Media Journal*.
- Türk Dil Kurumu (1998). *Türkçe Sözlük*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Türküm, A. S. (2011). Okulda Şiddet: Problem Çözme Becerilerine İlişkin Algıları Ergenleri Ne Kadar Koruyor? *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(1), 115-132.
- Who (2002). *World Report on Violence and Health*. Geneva, 1-46.

- Yalçın, F. (2012). *RTÜK Kararları Çerçevesinde Televizyon Yayınlarında Şiddet*. Uzmanlık Tezi. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Ankara.
- Yavuzer, H. (2005). *Resimleriyle Çocuk*. Remzi Kitap Evi, İstanbul.
- Yıldırım, A. Ve Şimşek, H.(2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yurtal, F., Ve Artut, K. (2008). Çocukların Şiddeti Algılama Biçimlerinin Çizdikleri Resimlere Yansımaları. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 15(3), 149-155.

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

- Hiçyılmaz, Y., İnci, M.A., Seven, S., (2015). “7-10 Yaş Grubu Çocukların Şiddet Algılarının Resimler Aracılığı İle Sosyal Güçler Bağlamında İncelenmesi / Examining The Perception Of Violence Of The Children Between 7-10 Ages Through The Paintings In The Context Of Social Forces”, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. H. Ömer Karpuz Armağanı), Volume 10/15 Fall 2015, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8535>, p. 503-518.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 15 Fall 2015

